

Kmečka trgovina

Lesna trgovina v letu 1937

V Ljubljani se je vršil občni zbor tamošnje borze, na katerem je bilo podano poročilo o stanju lesne trgovine v minulem letu. V lesni trgovini pomeni leto 1937 preokret na boljše. Bilo pa je mnogo ovir povečanju izvoza, ker so bile znanke težke v prvi polovici leta za izvoz v Nemčijo in Italijo. Glede Italije smo sicer pričakovali, da bo jemala iste količine kakor pred sankcijami, vendar se je pokazalo, da testoni, tavoletne in drugo ne bodo več tako važen izvojni predmet za Italijo. Kupčija z Nemčijo je v drugi polovici leta znatno popustila. Edina dva svobodna trga za naš les sta bila v Angliji in Holandiji, kjer pa so tudi velike ponudbe preračunale trg in je kupčija proti koncu leta ponehala. Izvoz iz Slovenije se je v prvi polovici 1937 v primeri z letom 1936 zelo povečal, tudi v drugem polletju je bil še živahen, toda v tem času so se izvrševale večinoma dobave, sklenjene še v začetku leta.

Živina

Živinski trg je brez izpremembe. Na zadnjih sedmih so bile cene sledeče: Ptuj: voli 5.60, 5 in 4.50 din, telice 5.50, 4.50 in 4 din, krave 4.50, 3 in 2 din, teleta 6.25. — Kranj: voli 6, 5.25 in 4.50 din, telice 6, 5.25 in 4.50 din, krave 5, 4.50 in 4 din, teleta 8 in 7—7.50 din. — Lendava: telice 5.50 in 3 din, krave 3 in 2.50 din, teleta 7 in 4 din. — Sv. Filip pri Podčetrtku: voli 4.75 in 3.75, telice 5.75, 4.75 in 3.50 din, krave 4 in 3 din, junci 3.50—5 din. — Metlika: voli 4—5.50 din, junci 3.50—5 din, krave 2.75—4.50 din.

Svinje

Na mariborskem sejmu so se prodajali mladi prašički 5—6 tednov stari po 65—100 din, 7—9 tednov 110—130 din, 3—4 mesece 150—210 din, 5—7 mesecev 300—390 din, 8—10 mesecev 420 do 490 din, eno leto 710—820 din; 1 kg žive teže 6.50—7.25 din, mrtve teže 8.50—11.25 din. — Na Gorenjskem so prašički speharji po 10 din, pršutarji 8—9 din za 1 kg žive teže, 7—10 tednov stari pujski pa po 180—240 din komad. — V Prekmurju so pršutarji po 6 din. — Na Dolenjskem se prodajajo mladi prašički po 150—300 din, v Posavju pa plemenske svinje po 6 din, klavne svinje po 7.50 din, mrjasci za pleme 6, za meso 7 din, mlade svinje za rejo po 8 din za 1 kg žive teže. — Ovce in koze se prodajajo po 3 din za 1 kg žive teže.

Sirove kože in volna

Goveje sirove kože so po 12—14 din, telečje po 13—16 din, svinjske po 10 din za 1 kg. — Ovcje volna oprana se prodaja po 32—34 din, neoprana po 22—26 din za 1 kg.

Podražanje pšenice

Na novosadski blagovni borzi se prodaja sedaj pšenica po 220—225 din za 100 kg, to je za 25% višje, kakor je bila še meseca aprila, ko se je prodajala še po 180 din. Značilno pa je, da na svetovnih trgih cena pšenice pada. Cena naši pšenici je 100% višja kakor na inozemskih trgih, kjer se prodaja po 110 din za 100 kg. Visoko cenno vzdržuje pri nas Prizad, ki pa je preveč pšenice izvozil v inozemstvo, tako da je nastalo sedaj pomanjkanje ter se cena proti Prizadovi volji dviga. Posledica pa je podražitev kruha v mestih in življenja sploh.

Izvozne premije

Poroča se iz Beograda, da so vladni gospodarski krogi podvzeli posebne ukrepe za izvoz nekaterih naših poljedelskih produktov v prekomorske države. Izvoz bi se pospeševal s posebnimi premijami, ki bi jih izplačala Narodna banka na ta način, da bi jim zaračunala tečaj angleškega funta po višjem tečaju. Premija bi znašala nekako 10% vrednosti. Premije bi se podeljevale za 40 predmetov, med njimi so sir, fižol, celulozni les, zdravilne rastline itd.

Denar

V bankah plačujejo za en ameriški dolar 46.90 din, en kanadski dolar 46.75 din, eno češko krono 1.50 din, en francoski frank 1.22 din, eno italijansko liro 2.12 din, en angleški funt 235 din. — Avstrijski šiling je izgubil v bivši Avstriji veljavo ter ga je nadomestila nemška marka šilinge se izmenjujejo samo banke, v privatnem prometu pa ni več v veljavi.

Hmelj

V minulem tednu se je tendenca na srednjeevropskih hmeljskih tržiščih za izvozno blago precej učvrstila. Na Čehoslovaškem so se v Zatu, kjer znašajo neprodane zaloge lanskega pridelka le še kakih 500 stotov, cene dvignile od 16 na 19.50 Kč, to je od 24 na 29 din za 1 kg. Tudi pri nas so se cene zopet učvrstile in se je za blago, za katero se je nudilo prej največ 12 din, plačalo do 15 din za 1 kg; sicer pa gre pri tem le za drugovrstno in slabše blago, ker je boljše, ki bi sedaj doseglo še znatno višje cene, bilo že prej razprodano in je neprodanega lanskega pridelka v prvi roki sploh le še nekaj nad sto stotov. Verjetno so se cene učvrstile, ker so zaloge še neprodanega blaga že povsod zelo pčile, letošnja vegetacija pa je zaradi nenavadno hladnega vremena močno zapoznela; poleg tega je brez dvoma tudi razčiščenje mednarodnega položaja mnogo doprineslo k izboljšanju hmeljskega trga.

žila pri sodišču. Kot kupec na dražbi seve lahko nastopite tudi Vi. — Enostavneje bi morda bilo, ako bi Vi kratkoma ob svojih stroških izvršili vsa potrebna popravila vse koč, kajti ako bodó v jasno pretežno korist solastnice, Vam mora povrniti zadevne stroške. Ako boste s tožbo na povračilo stroškov pridrli, morete doseči vknjižbo zastavne pravice za Vašo terjatev na sestrični polovici koč in jo eventualno tudi gnati na dražbo.

Gradba obrambnega nasipa — razdelitev stroškov. I. J. in M. C. v D. V Vaši občini se je gradil obrambni nasip proti poplavam, pri čemer se lastnikov parcel, kjer se je nasip delal in kjer se je jemal material, ni nič vprašalo, niti se jim ni povrnila škoda, na drugi strani se je pa pri nekaterih posestnikih naredila izjema ter se jih je obvarovalo vsake škode. — V kolikor so prizadeti posestniki vsled gradnje nasipa obvarovani bodoče škode, naj potrpe. Ostali pa naj od dotičnika, ki je gradnjo odredil in vodil, zahtevajo primerne odškodnine. V kolikor se je postopalo nepristransko, bi bila na mestu pritožbe na okrajno glavarstvo kot nadzorno oblast.

Doplačevanje deležev Konsumnega društva za Slovenijo v likvidaciji. J. I. v S. Enako kot Vi je bilo in je še toženih mnogo oseb, ki so že pred mnogimi leti pristopile kot člani k navedenemu konsumnemu društvu (katero je zadruga z omejeno zavezo) in podpisali zadrudni delež, ki je znašal takrat 50 kron. Cudijo se, da konsumno društvo trdi, da znaša delež 300 din in zahteva doplačilo do tega zneska. — Zadrudna pravila so bila 8. septembra 1933 tako spremenjena, da se je zadrudni delež zvišal na 300 din. To zvišanje je bilo gotovo formalno pravilno sklenjeno, ker sicer ne bi bilo vpisano v zadrudni register, kakor smo to ugotovili. Radi tega je zadevni sklep občnega zbora obvezen za vse člane in morate delež doplačati do zneska 300 din. — Članstvo ne preneha že s tem, da član skozi več let ničesar več ne kupuje ali podružnica v kraju njegovega domovališča več ne posluje, marveč je način prestanka članstva točno določen v zadrudnih pravilih. Po slednjih pa članstvo konča: 1. s prostovoljnim izstopom, ako odpove zadrudnik članstvo najmanj tri mesece pred koncem poslovnega leta; 2. s sklepom načelstva, ako zadrudnik, ki je s plačilom obrekov na račun deležev v zastanku in vključ opominu ne plača deleža v teku 36 mesecev; 3. z izključitvijo, ako načelstvo zadrudnika na seji izključi; s smrtjo zadrudnika.

Prodaja šmarncice. A. B. Vprašate, ali je z ozirrom na dejstvo, da je bilo na lanski razstavi razstavljeno tudi vino z imenom »šmarncica«, dovoljeno tako vino prodajati ali pa morda še velja prepoved prodaje. — Vina samorodnic ne smete spravljati v promet tudi ne v količinah preko pet litrov in čeprav bi bili pripravljeni plačati trošarino; zadevna prepoved je namreč še vedno v veljavi.

Obsodba mlinarja. A. Ferenc. Bili ste uslužbeni na nekem tujem mlinu. Neke stranka je prinesla ajdo v svrhu zmlatja, in sicer le eno vrečo, vsled česar ji ajde niste takoj zmlatli, marveč ste čakali, da še kdo drug prinese kaj več za zmlatje. Med tem pa je mlin zgorel, zgorela je tudi ajda in stranka Vas je tožila na odškodnino. Sodišče je faktično Vas in posestnika mlina obsodilo na plačilo odškodnine, ker je smatralo, da vsled malomarnosti niste zmlatli ajde. — Na vprašanje, ali ste dolžni plačati »kazeno« v zvezi temu, da se ne čutite krivim, Vam mbramo odgovoriti, da boste žal morali odškodnino, ne kazeno, plačati, ker slednja ne znaša najbrž več kakor 500 din, in zoper sodbe do višine tega zneska sploh ni pravnege leka; v kolikor pa je šlo za več kot 500 din, ste pa pravni lek najbrž zamudili. Ako je stranka vztrajala pri tem, da ji ajdo zmlatete, bi pač morali to storiti, ne glede na to, ali se zmlatje pri manjših količinah razmeroma manj moke.

Kmet je izgubil zaščito radi gozdov. R. Kašman. Ker presega Vaša posest, vateviš gozdove, 50 oralov, ste izgubili po zadnji spremembi uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov zaščito. Navajate, da se Vaše gozdne parcele nahajajo v težavnih legah, da je svet skalnat, da dotične parcele sploh ne bi bile zmožne za obdelovanje kot orna zemlja. Vprašate, ali imate pravico do pritožbe zoper sklep, s katerim Vam je bila zaščita odvzeta, odnosno ali smete ponovno prositi za zaščito. — Uredba žal ne dela izjeme in je vseeno, ali leže gozdne parcele ugodno ali neugodno, ali gre za mlad ali star les. Banski svet je predlagal dopolnitev uredbe v tej smeri, da bi naj izgubil zaščito le tisti kmet, kateremu donosajo gozdne parcele vsaj tolikšen donos kot druga orna zemlja. Doselej pa zakonodajalec še ni izdal take dopolnitve.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Pismonoša. A. Čuček. Zanima Vas, ali je prosto kako mesto pismonoše in pod kakimi pogoji bi ga mogli dobiti. — Poštno ravnateljstvo v Ljubljani že dalj časa vrača vse prošnje, ker je prosilcev zelo veliko, ravnateljstvo pa ne sme nobenega mesta, čeprav bi bilo prosto, zasesti. Zato Vam svetujemo, da prošnjo naslovite neposredno na ministra pošte. Izpolnjevanje morate vse pogoje, ki so predpisani za sprejem v državno službo in o katerih smo na tem mestu že neštokrat pisali.

Pogorelec ne dobi hranilne vloge izplačane. M. B. F. Pritožujete se, da Vam hranilnica ne izplača hranilne vloge, ko ste pogoreli in zabredli v dolgove in se Vam to ne zdi v skladu s časopisnimi poročili o zopetni likvidnosti denarnih zavodov. — Ako je bila hranilnici dovoljena zaščita, boste morali žal še nekoliko potrpeti, ker najbrž še nima dovolj sredstev na razpolago in likvidnost le postopno napreduje. Ne zdi se nam preveč verjetno, da bi hranilnica imela že dovolj denarja, a ga ne bi hotela izplačati. Ako hranilnica ni pod zaščito, je sicer podana možnost tožbe, katere Vam pa ne moremo priporočati; upajmo, da se bo dala stvar z lepa urediti.

Kazen radi sekanja drv brez opomina in obvestila. J. Zohar. Vi in več drugih težakov ste po naročilu nekega posestnika v njegovem gozdu

podirali drevesa, les razžagali in razcepili, v odmeno pa dobili šore in polovico vej. Na lepem ste dobili od nekega odvetnika poziv, da morate plačati 150 din »kazni radi sekanja drv«. Vprašate, ali Vas sme kdo brez opomina in obvestila tako kaznovati. — Odgovarjamo Vam, da ne, vendar pa mislimo, da niste poziva prav razumeli in da gre najbrž za kako odškodnino. Pišite nam natančneje, ker Vam sicer ne moremo prav svetovati.

Izplačilo sestre, ki je neznanega bivališča. Jožef Onič. Na Vaši koči je vknjižena zastavna pravica za 400 avstrijskih goldinarjev. Ako je upnik neznanega bivališča, lahko dolg (za vsak goldinar je plačati 50 par, torej za ves dolg 200 din) s triletnimi vknjiženimi obrestmi položite na sodišču in s sklepom o sodnem pologu predlagate zbris zastavne pravice. — Ako je sestra solastnica do polovice koč, morete (ako je koč že razpadla in jo hočete temeljito popraviti, sestra pa že preje, ko ste se vedeli za njen naslov, ni hotela ničesar prispevati k stroškom popravil) vložiti zoper sestro delitveno tožbo. Predlagati morate, naj ji sodišče postavi skrbnika (in sicer v svrhu prihranitve stroškov kar kakoga sodnega uradnika), ki jo bo v pravdi zastopal. Ko bo sodišče dovolilo razdružitev, se bo koč prodala na javni dražbi, izkupiček pa se bo razdelil. Sestrina polovica izkupička se bo nalo-